

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-11-07

HSN 1311-1216

Handläggare:
Maria Söderlund

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2013-12-11, p 10

Fortsatt medlemskap i WHO-nätverket Healthy Cities

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har sedan 1997 varit medlem i WHO-nätverket Healthy Cities. Förvaltningen föreslår att Hälso- och sjukvårdsnämnden ansöker om fortsatt medlemskap för femårsperioden 2014-2018. Till nätverket ska en representant från Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-11-07
Konsekvensanalys

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att teckna fortsatt medlemskap för Stockholms läns landsting i WHO-nätverket Healthy Cities för perioden 2014-2018

att nominera en representant till WHO-nätverket Healthy Cities.

Förvaltningens motivering till förslaget

WHO-nätverket Healthy Cities startades 1986 med syftet att städer skulle utbyta erfarenheter inom folkhälsoarbete. Ett övergripande mål med samarbetet är att deltagande organisationer strävar efter att stärka folkhälsoarbetet och att utveckla strategier och metoder. Stockholms läns landsting blev medlem av WHO European Healthy Cities Network 1997.

Healthy Cities-nätverket omfattar idag 96 städer och regioner i Europa. Tematiska undernätverk inom områden som äldres hälsa, jämlik hälsa och samhällsplanering erbjuder möjligheter till erfarenhetsutbyte i specifika sakfrågor. Nätverket arbetar i femårsperioder, så kallade faser. Fas V

avslutas under 2013 och 2014 inleds fas VI. Ett medlemskap innebär ett åtagande att engagera deltagande från såväl politisk nivå som tjänstemannanivå.

Ekonomiska konsekvenser

Medlemsavgiften uppgår till 6 000 dollar, ca 40 000 kr per år. Kostnader för arbetsinsatser relaterade till nätverket finansieras inom ramen för befintlig budget.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Beslutet innebär inga konsekvenser för patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Ett medlemskap i nätverket innebär möjligheter att utbyta erfarenheter inom området jämlik och jämställd hälsa.

Miljökonsekvenser

Beslutet innebär marginella konsekvenser för miljön då medlemskapet medför resor.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef

Handläggare:

Maria Söderlund

Konsekvensanalys inför medverkan i WHO-nätverket Healthy Cities, fas VI

Bakgrund

WHO-nätverket Healthy Cities startades 1986 med syftet att städer skulle utbyta erfarenheter om hur folkhälsomålen i WHO- strategin Hälsa 21 kunde omsättas i praktiken. Ett övergripande mål med samarbetet är att deltagande organisationer strävar efter att stärka folkhälsoarbetet och att utveckla strategier och metoder genom bland annat kunskapsutbyte. Stockholms läns landsting blev medlem av WHO European Healthy Cities Network 1997.

Det europeiska Healthy Cities-nätverket omfattar idag 96 städer och regioner i Europa. Tematiska undernätverk inom områden som äldres hälsa, jämlik hälsa och samhällsplanering erbjuder möjligheter till erfarenhetsutbyte i specifika sakfrågor. Svenska medlemmar är Stockholm läns landsting och Helsingborgs stad. Ytterligare svenska städer och regioner överväger medlemskap.

Nätverket arbetar i femårsperioder, så kallade faser. Fas V avslutas under 2013 och 2014 inleds fas VI. Ett medlemskap innebär ett åtagande att engagera deltagande från såväl politisk som tjänstemannanivå.

I Sverige finns även ett nationellt Healthy Cities-nätverk som syftar till ett nationellt erfarenhetsutbyte inom folkhälsoområdet. Nätverket arbetar inom tre temagrupper:

- Strategiskt folkhälsoarbete
- Hälsosam samhällsplanering
- Ekonomiska perspektiv på folkhälsa och hållbar utveckling.

I dagsläget omfattar nätverket 15 städer och Region Skåne. Ytterligare städer och regioner överväger medlemskap även i det nationella nätverket. Tjänstemän från Stockholms läns landsting har hittills erbjudits delta i nätverkets erfarenhetsutbyten.

Inför fas VI behöver landstingets åtagande i WHO-nätverket förnyas och med anledning av detta presenteras nedan en analys av vad ett medlemskap innebär för möjligheter och vilken typ av insatser som behövs för att till fullo dra nytta av ett medlemskap.

Resultat av medlemskap i European Healthy Cities Network

Erfarenhetsutbytet med andra europeiska städer har varit till stor nytta för att utveckla och bygga upp strukturer kring folkhälsoarbetet inom Stockholms läns landsting. Ett exempel på detta är att de mål för folkhälsoarbete som återfinns i Folkhälsopolicy för Stockholms läns landsting, LS 0403-0592, har inspirerats av deltagandet i Healthy Cities.

Vidare har medlemskapet bidragit till att ge underlag för att strukturera de systematiska, hälsofrämjande samt sjukdomsförebyggande insatserna i arbetet för att åstadkomma en god och jämlik hälsa. Tvärsektoriella insatser med samverkan mellan olika aktörer, till exempel mellan länets kommuner och landstingets verksamheter, har utvecklats genom Healthy Cities-arbetet. Andra idéer som fångats upp för att sedan implementeras i Stockholm är till exempel hälsoförmedling, satsning på drogförebyggande arbete och tobaksfria städer.

Stockholm läns landsting har varit aktivt i undernätverket om äldres hälsa samt var ansvarig för detta tema under fas IV åren 2003 till 2008. Detta resulterade bland annat i spridningsseminarier kring hälsosamt åldrande, där några kommuner aktivt har arbetat vidare med bland annat hälsosamtal och mötesplatser för äldre. Under åren 2001 till och med 2008 deltog Stockholm aktivt i undernätverket om fysisk aktivitet. Erfarenheterna har kunnat spridas till länets kommuner genom konkreta exempel via nätverksträffar.

Överväganden inför Healthy Cities fas VI

En god hälsa hos befolkningen är en förutsättning för att Stockholmsregionen ska fortsätta att utvecklas och för att människorna där skall uppleva en hög livskvalitet. I Folkhälsorapport 2011 konstateras att hälsan i Stockholmsregionen i ett internationellt perspektiv är god och att landstinget i samverkan med andra aktörer har möjlighet att på många sätt påverka folkhälsan och dess bestämningsfaktorer.

Sedan 2005 har landstinget en folkhälsopolicy där man lyfter fram fem delmål. De är att ojämlikheten i hälsa ska minska, den miljörelaterade och arbetsrelaterade hälsan ska förbättras, liksom förutsättningarna för goda

levnadsvanor, och den psykiska ohälsan ska minska. Baserat på policyn har det utvecklats en handlingsplan för folkhälsoarbetet i landstinget, kallad "Handling för Hälsa".

I de riktlinjer för landstingets internationella arbete som antogs av landstingsfullmäktige i december 2012, LS 1103-0413, anges att internationella aktiviteter ska stödja utvecklingen av landstingets verksamheter. Vidare lyfts vikten av att utbyta erfarenheter med ledande aktörer i världen för att stimulera utvecklingen av landstingets verksamheter samt att kommunicera det arbete som bedrivs.

Den sjätte fasen av Healthy Cities inleds 2014 och arbetet kommer under de kommande fem åren att vara inriktat på att lokalt implementera de mål som antagits av medlemsstaterna i policyn Health 2020. Exempel på tematiska områden nätverket kommer att arbeta med är folksjukdomarna, god jämlik hälsa samt hälsofrämjande samhällsplanering. Årlig medlemsavgift för medlemskapet är ca 40 000 kr.

Ett medlemskap i Healthy Cities innebär både möjligheter att inhämta kunskap inom folkhälsoområdet och att marknadsföra det arbete som bedrivs av landstinget och länets kommuner. Ett deltagande kan lyfta folkhälsofrågorna till en strategisk nivå och främja en diskussion på såväl politisk som tjänstemannanivå och ge en gemensam kunskapsgrund i folkhälsofrågor.

Vid ett förnyat åtagande bör arbetet med Healthy Cities kopplas till den praktiska samverkan som sker med länets kommuner och regionala andra aktörer. Under nuvarande fas har kritik framförts mot krav från WHO på en alltför omfattande rapportering där nyttan av inrapportering varit otydlig. Det finns dock indikationer på att rapporteringsrutinerna under fas VI kommer att förenklas.